

Kokous: 38th Meeting of the Focal Point network
Paikka: EFSA:n päärakennus, Parma
Aika: 26–27.2. 2019
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

Järjestyksessään 38. Focal Point (FP) -kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Gissele Gizzi EFSAsta. Kokoukseen osallistui uusia jäseniä: Bulgariasta, Italiasta, Norjasta, Ruotsista ja Saksasta. Italiasta, Kreikasta ja Irlannista kokoukseen osallistui Focal Pointin ohella myös hänen varajäsenensä.

Kokouksen päätemana oli Artikla36 -listan uudistus. Kokouksessa käsiteltiin myös mm. EFSA:n vuosisuunnittelukierrosta, tuloksia vuoden 2018 Focal Point toiminnasta, EU:n yhteisen riskinarviointiagendan tilannetta, EFSA:n oheistusta epävarmuuden viestimisestä, sekä viimeisimmät uutiset EFSA:n rahoituksista.

Lisäksi kuulumme esitykset digitalisaatiosta, Brexit vaikutuksista, EFSA:n uudesta ”*Chemical Monitoring Data Collection*” -verkostosta ja EUFORA -koulutusohjelman tilanteesta.

Jäsenmaista Itävalta esitteli tulossa olevia kaikille avoimia koulutuksiaan, Portugali jakoi tietoa hankkeesta, jossa keskityttiin parantamaan datan laatua ja siirtoa. Irlanti informoi kansainvälisestä riskinarviointiin painottuvasta konferenssista ja Ranska puolestaan esitteli ANSESin tämän vuotisen työohjelman ja kertoi kokonaissaantitutkimuksen tuloksista, jossa selvitettiin alle 3 -vuotiaiden lasten altistumista.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

EFSA:n pääjohtaja **Bernhard Url** avasi kokouksen ja piti FP:lle varsinaisen tsemppipuheen kertoen mm. 10 -vuotiaan FP -verkoston olevan EFSA:lle yksi sen menestys tarinoista. Nyt myös osa muista EU -virastoista on kiinnostunut vastaavasta konseptista.

EFSA:n osalta yleisen elintarvikeasetuksen uudistustyö kasvattanee lähivuosina EFSA:n budjettia. Hyvä uutinen oli, että lisärahoituksen turvin on mahdollista lisätä entisestään panoksia yhteistyöhön jäsenmaiden kanssa; esim. kohentaa FP -budjettia, tutkimusapurahoja ja allokoida lisärahoitusta asiantuntijatyöhön.

Ilias Papatryfon piti varsin monimutkaiselta aiheelta vaikuttaneen esityksen **EFSA:n vuosisuunnittelukierroksesta**. AF on ollut mukana kommentoimassa suunnitelmia ja nyt mukaan halutaan kytkeä tiiviimmin myös FP:ta mm. AF jäsentensä avuksi. Seuraava työsuunnitelmakonsultaatio on tarkoituksena käynnistää toukokuussa. Jäsenmaiden kommentteja toivotaan erityisesti synergioista ja mahdollisista päällekkäisyyksistä. Lisäksi toivotaan mainittavan, jos jotain oleellista puuttuu ja/tai jos halutaan tehdä yhteistyötä EFSA:n kanssa joissakin kohdissa. Kommentointiaikaa on noin 2 kk. Dokumentti kytetään EU:n yhteiseen riskinarviointiagendaan (EURAA).

Aiheesta ei syntynyt juuri keskustelua. BE arveli sen johtuva siitä, ettei FP:lla ollut mahdollisuutta tutustua etukäteen esityksen sisältöön, koska se ei ollut saatavilla DMS:ssä ennen kokousta.

Parhaillaan EFSA etsii FP:sta vapaaehtoisia työryhmjäseniä työstämään kanssaan templaattia, jolla jäsenmaiden AF jäseniltä kerätään em. kommentteja (dl 7.3).

EFSA:n Julia Finger esitteli **tuloksia vuoden 2018 FP toiminnasta**. Kaikki FP:t palauttivat EFSA:lle maaraporttinsa annetussa aikataulussa ja tehtävät olivat toteutettu yleisesti varsin korkeatasoisesti. Osa FP:sta sai pyyhkeitä *Knowledge Junction* -tietokantatehtävään liittyen; EFSA:n pyytämä koulutuksen järjestäminen oli jätetty viime tippaan (jokainen maa sai viime vuonna *Knowledge Junctioniin* korvamerkityn lisäapurahan, joka oli tarkoitettu erityisesti kansallisten koulutusten järjestämiseen (*Fln työpajan järjestettiin 1.6*)).

Maaraportteja lukiessaan Julia oli havainnut monia hyviä käytäntöjä ja esimerkkejä tehtävien toteuttamistavoista. Esimerkkinä EE kertoi heidän perustaneen kaksi tutkimukseen keskittyvää sovellusalustaa; yhden tutkimusyhteisölle (ETIS), josta esim. FP voi etsiä asiantuntijoita. Asiantuntijat puolestaan käyttävät alustaa mm. hakemusten tekoon. Myös rahoittajat ovat alustalla mukana ja käyttävät sitä omiin tarpeisiinsa. Toista myös tutkijayhteisöalustaa (*Adapter*) FP voi hyödyntää esim. lähettämällä sinne kysymyksiä. Vastauksen saa nopeasti, maksimissaan viidessä päivässä. Myös yritykset voivat hakea ja saada täältä alustalta apua.

Keskusteluissa heräsi ajatus, että maaraportit voisivat olla FP:lle avoimia. EFSA pyysi FP:ja miettimään asiaa ja lupasi palata siihen.

Seuraavaksi Julia Finger kertoi EFSA:n auditoineen kahden maan FP-toiminnan vuoden 2018 osalta ja kertoi lyhyesti auditoitien tuloksista. Tämän vuoden prosessista EFSA ei ole vielä tehnyt päätöksiä, joten vielä ei ollut selvää tehdäänkö auditointeja tänä vuonna.

Tälle vuodelle FP:t korvamerkitsivät EFSA:n pyynnöstä etukäteen vuoden aikana toteutettavat tehtävät. Moni oli valinnut toteutettavaksi uusia tukitehtäviä liittyen dataan, tuotehyväksyntään ja tutkimukseen (*Fl:n suunnitelma käsitti pakollisten tehtävien ohella ydintehtäviä, joiden toteuttamisesta hyödynnemme eniten*). EFSA huomautti, että tehtäviä voi vapaasti toteuttaa, vaikka niitä ei olisikaan ilmoittanut EFSA:lle etukäteen ts. ylläraportointia saa harrastaa. FI vinkkasi muille laatineensa [tuotehyväksyntään liittyvän alisivun](#) FP-sivuilleen.

EFSA:n Marco Cortopassi kertoi viimeisimmät **uutiset EFSA:n rahanhakukuulutuksista** (excel-muodossa oleva suunnitelma avautuvista rahanhauista löytyy [tästä](#) linkistä). Keskusteluissa kysyttiin mistä löytyvät historiatiedot rahoituksissa menestyneistä. EFSA kertoi tiedon löytyvän sivuiltaan (löytyy [tästä](#) linkistä).

Kokouksen pääteemana oli Artikla 36 -listan uudistus. EFSA:n Martina Kurisova johdatteli aiheeseen kertaamalla Artikla 36 listaa koskevan uudistuksen taustan ja siihen liittyvän uuden konseptin. Uudistuksen tavoitteena on vuoden loppuun mennessä saada aikaan toimiva ja tehokas yhteistyöorganisaatioiden verkosto EFSA:lle. Tällä hetkellä nk. [Artikla 36 listalla](#) on noin 300 organisaatiota, jotka kaikki täytyy nimittää vuoden loppuun mennessä uudelleen. Uudistuksessa EFSA on vyöryttänyt suurimman osan tehtävien hoidosta FP:ien harteille.

Aiheesta järjestettiin 4 keskusteluryhmää, joita vetivät uuden konseptin ympärille muodostetun työryhmän jäsenet (FI, DK, EL, IT). Fl:n ryhmässä työskentelivät: EE, FR, LA, LT, NO, SE ja PL.

Keskusteluryhmissä syvennyttiin mm. siihen missä tällä hetkellä mennään. EFSA:n toiveena oli, että jokainen FP olisi kokoukseen mennessä valmistellut vähintään yhden organisaation ”nominointivalmiuteen”. Numeerisen tiedon ohella FP:ja keskustelutettiin mm. aikataulusuunnitelmien osalta, sekä mitä haasteita he olivat tähän mennessä kohdanneet, ja kuinka he olivat näitä ongelmia jo ratkoneet. Ryhmissä kerättiin tietoa myös epäselvistä asioista, sekä vaihdettiin käytännön kokemuksia ja jaettiin tietoa parhaista käytännöistä.

Yhteisessä purkutilaisuudessa selvisi kaikkien FP:ien aloittaneen työn, mutta vain hyvin harva oli edennyt EFSA:n toivomaan pisteeseen. Listalle ollaan nimittämässä suunnilleen saman verran organisaatioita kuin siellä tällä hetkellä on. Ryhmien vetäjät laativat EFSA:lle kokouksen jälkeen vielä keskustelujen yksityiskohdat (dl. 7.3), joista EFSA koostaa kaikille jaettavan yhteisdokumentin.

EFSA kannusti FP:ja tukeutumaan myös syksyllä pidettyjen työpajojen (*mm. Helsingissä 19.10 Fl:n isännöimä*) aineistoon, FP:lle laadittuun käyttöoppaaseen, kriteerien arviointiohjeistoon, FAQ-dokumenttiin, sekä epäselvissä asioissa kysymään suoraan EFSA:ta.

EFSA:sta luvattiin auttaa kaikkia organisaatioita niiden LEF-numeroiden kanssa, koska lähes jokaisella oli ollut ongelmia saada niitä.

Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/partnersnetworks/scorg>

Sergio Potier Rodeia EFSA:sta kertoi **EU:n yhteisen riskinarviointiagendan (EURAA) tilanteesta** ja siitä syntyneistä yhteishankkeista, joita EFSA ainakin osittain rahoittaa. Hankkeet keskittyvät riskinarviointiin tai vähintään tukevat sitä. Lisäksi niiden on oltava uusia, eivätkä ne saa olla kokonaisuudessaan muiden ohjelmien piirissä.

FP:t päivittävät parhaillaan nykyisten projekti-ideoiden statussia. Esim. Filla on yksi toteutunut projekti-idea: ”Evidence based risk ranking of chemical and microbiological hazards in food” SEn kanssa. Lisäksi FI on ilmaissut kiinnostuksensa 18 muun maan projekti-ideoihin, mutta nämä eivät ole realisoituneet.

EFSA on kehittänyt R4EU-tietokantaa sopivaksi myös EURAA-projekti-ideoille ja avannee uuden ominaisuuden käyttöön ensi kuussa. Kokouksessa EFSA demosi tietokannan uutta ominaisuutta. Kesäkuussa tulee ajankohtaiseksi taas päivittää uusia projekti-ideoita ja myöhemmin kiinnostuksenilmaisuja muiden maiden ehdottamiin ideoihin. Tarkoituksena on päivittää tietokantaa uusia projekti-ideoita vuosittain, sekä haarukoida gap-analysillä uusia prioriteetteja.

Seuraavaksi EFSA:n Tony Smithin aiheena oli [EFSA:n oheistus epävarmuuden viestimiseen](#). Hän kertoi kuinka EFSA oli toteuttanut ohjeiston, suunnitellut sen käyttöönoton ja kuinka se käyttää ohjeistusta. Oheistusta on käytetty mm. EFSA:n NDA-paneelin ”sokeriarviossa”. Hän kannusti räätälöimään ohjeistusta kansalliseen käyttöön sopivaksi ja kuulisi mielellään, jos joku maa on näin aikonut tehdä.

Tony kertoi EFSA:n järjestävän aiheesta koulutusta. Hän kertoi myös kuulumiset EFSA:n ja BfR:n yhteiskonferenssista ”[Uncertainty in Risk Analysis](#)”. F1stä Ruokaviraston Riskinarviointiyksikön erikoistutkija Jukka Ranta osallistui tilaisuuteen ja siitä on saatavilla erillinen matkakertomus.

Kokouksessa esiteltiin myös työkalut:

- [DRV Finder](#), joka on interaktiivinen työkalu terveys- ja ravitsemusalan ammattilaisille, joilla voi tarkastella ravitsemuksellisia ominaisuuksia,
- [AMR data visualisation tool](#), jolla voi tutkia EFSA:n aineistoa zoonoottisten bakteerien [mikrobilääkeresistenssistä](#)

Muut asiat

- EFSA esitteli uuden ”*Chemical Monitoring Data Collection*” -verkoston, johon on yhdistetty 3 EFSA:n verkostoa koskien lääkkeitä, kontaminantteja ja kasvinsuojeluaineita. Jokainen jäsenmaa on saanut nimittää verkostoon maksimissaan 3 edustajaa. Verkoston 1. kokous järjestetään 19-21.3.2019 Parmassa.
- PT jakoi tietoa EFSA:n apurahalla toteutetusta IDRISK -hankkeesta, joka keskittyi parantamaan riskinarviointeihin käytettävän datan laatua. Hankkeessa on mm. kehitetty sovellus, joka mahdollistaa datan lähettämisen älypuhelimella.
- AT informoi tulossa olevista (kaikille avoimista) koulutuksistaan: ”*Challenges in toxicology and risk assessment*” (25–26.4.2019 Wien, AT); ”*What is antibiotic resistance?*” (25.3.2019 Wien, AT); ”[Next generation sequencing – workshop Shiga toxin-producing E.coli and M.tuberculosis](#)” (20–22.3.2019 Wien, AT); ”[Fit in lab practice](#)” (24–28.9.2019 AT).
- EFSA esitteli lyhyesti [EFSA:n EU-FORA -koulutus/vaihto-ohjelman tilannetta](#). Haku sekä uusiksi koulutettaviksi että koulutettavien harjoittelupaikoiksi päättyi tammikuun lopussa. Kaudelle 2019–2020 haki 117 koulutettavaa (F1stä 2 hakemusta). EFSA on aloittanut hakemusten käsittelyn. Ohjelmaan valitaan 15 koulutettavaa kevään aikana.
- IE informoi KV -konferenssista ”[The Science of Food Safety – What’s our Future](#)” (21–22.8.2019 Duplin, IE).
- FR esitteli ANSESin tämän vuotisen työohjelman (saatavilla pian ANSESin sivuilla englanniksi) ja kertoi pääkohdat alle 3 -vuotiaita lapsia koskevasta [TDS -lausunnosta](#). Lausunnon pohjana käytetty aineisto on kaikille avoin.
- EFSA pyysi FP:ää päivittämään tietoja jäsenmaiden tulevista riskinarviointiaktiviteeteista R4EU -tietokantaan 13.3 mennessä (*FI päivitti 4 alkanutta hanketta ja yhden päätyvän hankkeen*).
- EFSA:n sivuilla on julkaistu [edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Varsinaisen FP kokouksen ohella tapasin ensimmäisen kokouspäivän päätteeksi EFSA:n Cina Cioacatan, jonka kanssa keskustelimme FIn *Knowledge Junction* -tietokantaan tekemistä latauksista. Lupasin viedä lisäohjeistusta ja korjauspyynnöt järjestelmään latauksia tehneille henkilöille. Kaikille avoin tietokanta löytyy osoitteesta: <https://zenodo.org/communities/efsa-kj>

Seuraava kokous

- ✓ 39th 22–23.5.2019 Bosnia-Hertsegovina (Sarajevo)

EFSA pyysi FP:ää valmistautumaan esittelemään kokouksessa yhteistyötä (päätyneitä, käynnissä olevia tai tulevia projekteja) ehdokasmaiden kanssa. Lisäksi ennen kokousta 21.5 järjestetään oheistapahtuma ”*Collaboration workshop cooperation activities with IPA countries*”, johon FP:ien toivottiin osallistuvan. Työpajaan osallistutaan myös ECDC:stä ja komissiosta.

FP kokouksen jälkeen tapasin EFSA:n suomalaiset [harjoittelijat](#), joita EFSA:ssa työskentelee peräti neljä. Nämä nuoret työskentelevät EFSA:ssa eri tehtävissä, koskien ravitsemusta, kasvinsuojeluaineita, GMOja ja henkilöstöhallintoa. Lupasin pitää harjoittelijat informoituna (heitä kiinnostavista) kansallisista aktiviteeteista ja he puolestaan lupasivat avittaa omalta osaltaan suomalaisia (esim. [SNE ohjelmasta](#) kiinnostuneita) integroitumaan EFSAan ja Parmaan. Jätimme mietintämyssyn mahdolliset tulevaisuuden ideat uusista yhteistyökuvioista.

JAKELU: P. Mäkelä, J. Nieminen, P. Tuominen, L. Maunuksela, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM